

Závěrečná zpráva o realizaci projektu

Technologická platforma strojírenská výrobní technika 5. 1 SPTP01/010

Ing. Bedřich Musil, SST

Projekt Technologická platforma strojírenská výrobní technika byl schválen v první řadě Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky **Operačního programu podnikání a inovace – spolupráce v roce 2008**. Realizace probíhala ve třech etapách od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2011 a v jejím průběhu byly splněny všechny plánované cíle, úkoly a aktivity stanovené ve schválené *Studii proveditelnosti projektu*. Závazné výstupy projektu, kterými bylo vytvoření dokumentů *Strategická výzkumná agenda* a *Implementační akční plán*, byly rovněž splněny v předepsaných termínech. Dále byly rozpracovány vytipované projekty vědy a výzkumu, které byly vytvořeny nad rámec povinných výstupů vypsání projektu.

Jednotlivé etapy projektu s uvedením vazeb na konkrétní subjekty v oboru jsou uvedeny v příloze této zprávy.

Sdružení Technologická platforma strojírenská výrobní technika (TPSVT)

Vlastní činnost a aktivity platformy zajišťovalo oborové seskupení ve formě sdružení Technologická platforma strojírenská výrobní technika (TPSVT). Sdružení tvoří 24 výrobní podniky, 4 oborové svazy a 3 výzkumná pracoviště vysokých technických škol. Sdružení TPSVT si zvolilo řídicí orgány, kterými je Výkonný a Kontrolní výbor. Nejvyšším orgánem je Řídicí výbor, ve kterém má každý člen sdružení své zastoupení. Zástupci Řídicího, Výkonného a Kontrolního výboru TPSVT se pravidelně scházeli podle stanov sdružení a na svých zasedáních schvalovali všechny výstupy projektu. Součástí zasedání byly i odborné workshopy, na kterých byla prezentována činnost TPSVT a základní výstupy. Mimo těchto zasedání byly v průběhu tří let rovněž organizovány odborné workshopy probíhající na pravidelných pololetních poradách obchodních a technických ředitelů SST.

Hlavní úkoly a cíle projektu

- Vytvoření fungující kooperace mezi vědou, výzkumem a průmyslem.
- Zapojení sdružení do činností evropských technologických platform.

- Zpracování *Strategické výzkumné agendy* oboru strojírenské výrobní techniky.
- Vypracování *Implementačního akčního plánu* oboru.
- Iniciace a realizace vědecko-výzkumných úkolů.
- Podpora vzniku a rozvoje inovací.
- Spolupráce při vytváření politiky a právních předpisů sloužících k podpoře inovačních aktivit.
- Podpora realizace výsledků výzkumu a vývoje v průmyslové praxi.

Všechny stanovené úkoly a cíle projektu byly v průběhu tří etap realizace v plné míře splněny.

ZÁVAZNÉ VÝSTUPY PROJEKTU

Strategická výzkumná agenda (SVA)

Výstupem první etapy projektu TPSVT byla *Strategická výzkumná agenda* (SVA) oboru strojírenské výrobní techniky. Cílem tohoto pracovního dokumentu bylo zmapovat potřeby a bariéry rozvoje na všech úrovních výzkumu a vývoje v oboru v časovém horizontu do roku 2020 a definovat priority výzkumu a vývoje.

Samotnému zpracování tohoto dokumentu byla věnována velmi pečlivá předběžná příprava. Vytipování a oslovení byli 63 expertů z oboru obráběcích a tvářecích strojů, kteří se podíleli na vypracování a vyhodnocení strategie. Zpracování bylo pak realizováno metodou Delfi. Odborné podněty k jednotlivým úkolům strategie byly zpracovány na základě strategie CECIMO na léta 2005–2015, názorů 63 expertů, témat vázaných na oblast výrobních strojů v rámci 7. Rámcového programu VaV EU a výsledků výzkumu a vývoje prováděného ve Výzkumném centru pro strojírenskou výrobní techniku a technologii (VCSVTT) ve spolupráci s výzkumnými pracovišti v ČR i v zahraničí.

Strategická výzkumná agenda byla dokončena ke konci roku 2009, předána agentuře CzechInvest a zveřejněna na webových stránkách TPSVT. Následně byla ve formě sborníku předána všem členům sdružení TPSVT. Doku-

ment obsahuje dvě základní součásti věnované oboru obráběcích a oboru tvářecích strojů a je vypracován na období 2010–2020. Hlavním cílem dokumentu je definovat strategii optimálního zvýšení užitečných vlastností strojů a technologií, které jsou nutnou podmínkou vyšší konkurenceschopnosti. K hlavním užitečným vlastnostem strojů patří zvyšování přesnosti, jakosti, výrobního výkonu, spolehlivosti a hospodárnosti a snižování negativních dopadů na životní prostředí a energetické náročnosti.

Strategie podrobně definuje, které možnosti a nástroje (techniky, metody, technologie a dílčí vlastnosti) mohou v příštích deseti letech významně přispívat ke zvyšování užitečných vlastností strojů. Jsou zde rovněž rámcově specifikovány předpokládané úkoly výzkumu a vývoje. Jednotlivé úkoly jsou zvoleny podle priorit tak, jak je určili odborníci a podle toho, zda příslušný nástroj (úkol) kladně ovlivňuje více vlastností najednou.

Revize dokumentu *Strategická výzkumná agenda* (SVA)

Ke konci 3. etapy projektu TPSVT došlo k aktualizaci dokumentu *Strategická výzkumná agenda* (SVA). Revize nástrojů *Strategie oboru Obráběcí a tvářecí stroje pro období 2010–2020* aktualizuje priority výzkumných a vývojových témat zaměřených na zvyšování užitečných vlastností strojů na základě informací z vědeckých seminářů a světových výstav. Definitivně byla tato revize prověřena na světové výstavě EMO Hannover 2011.

Z globálního pohledu se jedná o mírnou akceleraci nebo deceleraci některých konkrétních témat. Dokument čítající 57 stran je uspořádán stejně přehledně jako původní dokument SVA.

Implementační akční plán (IAP)

Ve 2. etapě projektu TPSVT byla definována témata výzkumu a vývoje oboru obráběcí a tvářecí stroje. Témata VaV jsou detailně specifikována v dokumentu *Implementační akční plán* (IAP) oboru strojírenská výrobní technika. IAP vychází a přímo navazuje na studii *Strategická výzkumná agenda*, která byla vypracována v 1. etapě projektu v roce 2009 a byly v ní podrobně specifikovány současné trendy ve vývoji obráběcích a tvářecích strojů ve světě.

Účelem IAP je definovat konkrétní aktivity, kroky a požadavky na implementaci výzkumných témat, návrhů a potenciálu technologického vývoje popsaných v SVA. Jedná se v podstatě o obecný výzkumný program oboru strojírenské výrobní techniky na léta 2012–2015. Dokument IAP byl zpracován odborníky z Výzkumného centra pro strojírenskou výrobní techniku a technologii a během

roku 2010 prošel širokou odbornou diskusí. Jeho obsah i rozsah byl analyzován v opo-
nentním řízení předními specialisty z oboru
a připomínkován odborníky z technických
oddělení podniků SST. Detailně byl disku-
tován a konzultován na pracovních pora-
dách obchodních a technických ředitelů SST
a během workshopů Řídicího a Výkonného
výboru TPSVT. Na základě analýzy posudků
a názorů odborníků byly všechny připomín-
ky zohledněny a na zasedání všech členů
Technologické platformy byla dopracována
a schválena jeho finální verze. V dokumentu
IAP je stanoveno celkem 57 témat (T01-T57)
z oboru obráběcích strojů a 27 témat (T58-
T84) z oboru tvářecích strojů.

Implementační akční plán byl dokončen
v prosinci 2010, byl předán agentuře CzechIn-
vest, zveřejněn na webových stránkách TPSVT
a zaslán všem členům sdružení TPSVT.

Rozpracování projektů VaV na základě SVA a IAP

V návaznosti na plánované úkoly a aktivity
stanovené ve schválené *Studii proveditelnosti
projektu* byly v roce 2011 detailně rozpracovány
projekty vědy a výzkumu v oboru strojírenské
výrobní techniky vycházející z SVA a IAP. Projekty
VaV byly zpracovány členskými výrobními pod-
niky TPSVT a SST na základě obecných požadav-
ků uplatňovaných MPO v programu TIP.

Konkrétně se jednalo o 8 následujících pro-
jektů:

1. Inprocesní měření,
řešitel: TOS VARNSDORF a.s.
2. Vývoj nové geometrie břitu pro dokončo-
vací vyvrtávací systémy
řešitel: TGS nástrojárna a.s.
3. Komplexní řešení teplotních deformací ob-
ráběcích strojů
řešitel: KOVOSVIT MAS, a.s.
4. Frézovací vřeteník pro výměnné vřetenové
hlavy s vrtacím vřetenem
řešitel: TOS Kuřim – OS, a.s.
5. Těžký karuselovací stůl 40/47 s modulární
konceptí pohonu
řešitel: ČKD Blansko – OS, a.s.
6. Těžký horizontální stroj HCW4000.CX
řešitel: ŠKODA MACHINE TOOL a.s.
7. Kování velkých kroužků mimo kovací lis
řešitel: TS Plzeň a.s.
8. Vývoj řady hydraulicko-elektrických tlako-
vých licích strojů o uzavírací síle
2500–10000 kN pro tlakové lití hliníku
řešitel: Rakovnické tvářecí stroje s.r.o.

Podle kritérií projektů VaV, které prosazuje
Technologická agentura České republiky, byly
detailně zpracovány následující projekty:

1. Synergická integrace obráběcího a souřad-
nicového měřicího stroje,
řešitel: TOS VARNSDORF a.s.
2. Produktivní obrábění přesných výrobků,
řešitel: KOVOSVIT MAS, a.s.
3. Kompenzace dynamických účinků obrábě-
cích strojů,
řešitel: TAJMAC – ZPS, a.s.
4. Integrace, stavebnicovost a rekonfigurova-
telnost strojů konsorcia TOS NOVA,
řešitel: TOS Kuřim – OS, a.s.
5. Kompozit a nosník výrobního stroje,
řešitel: Compo Tech PLUS, spol. s r. o.

Mimo výše uvedených 13 projektů byly
trendy a témata výzkumu definované SVA
a IAP zdrojem pro podání dalších projektů
VaV, na kterých se členové TPSVT přímo po-
díleli. V programu MPO-TIP byly v roce 2011
takto schváleny následující projekty:

1. Ecodesign ve stavbě obráběcích strojů,
ČVUT Praha
2. Stroj MCU320V-5X
KOVOSVIT MAS, a.s.
3. Multifunkční stavebnicová obráběcí centra
MULTICUT 630 a SP 630
KOVOSVIT MAS, a.s.
4. Multifunkční obráběcí stroj
TAJMAC-ZPS, a.s.
5. Těžký přesuvný CNC otočný stůl s karuselo-
vací funkcí, hydrostatickým vedením v ro-
tační ose a valivým vedením v lineární ose
TOS KUŘIM -OS, a.s.
6. Flexibilní obráběcí centrum
TOSHULIN, a.s.
7. Podpora vývoje způsobilých strojů
Vysoké učení technické v Brně
8. Vývoj klikového stříhacího lisu s novým po-
honom
ŽĐAS, a.s.
9. Vstup nástřihové linky
ŽĐAS, a.s.

Významné ocenění člena TPSVT

V 16. ročníku soutěže o cenu Inovace roku
2011, pořádané Asociací inovačního podniká-
ní ČR, byl oceněn přední člen TPSVT - podnik
TOS Varnsdorf. Mezi oceňovanými produkty
byla 1. cena Inovace roku 2011 udělena Me-
chatronickému konceptu vodorovných strojů
výrobce TOS Varnsdorf. Oceněný projekt při-
tom přesně odpovídá trendům a poznatkům
SVA a IAP tak, jak byly v projektu TPSVT de-
finovány.

Pořádání sympozií, konferencí a seminářů a spoluúčast na jejich organizaci

Zástupci TPSVT se aktivně podíleli na orga-
nizování specializovaných konferencí, seminá-
řů a sympozií. Z významnějších akcí zmiňuje-
me alespoň následující:

2009

Během Mezinárodního strojírenského vele-
trhu 2009 v Brně byla uspořádána konference
na téma „**Potřeby a bariéry rozvoje výzkumu
a vývoje v oboru obráběcích a tvářecích stro-
jů**“. Cílem této akce bylo přivést ke společnému
jednacímu stolu jak odborníky z praxe, kteří na
veletrhu předváděli své technologie a stroje,
tak i odborníky z akademické sféry. Toto setkání
umožnilo navázat vzájemné kontakty, vytvořilo
ideální rámec pro výměnu názorů a definování
hlavních potřeb a bariér obou skupin. Své pre-
zentace zde přednesli významní zástupci tech-
nických vysokých škol strojírenských oborů na
jedné straně a představitelé výrobců a sdruže-
ní výrobců na straně druhé. Konference se zú-
častnilo více než 40 pozvaných odborníků, kteří
získali ucelený přehled a informace z oblasti
výzkumu a vývoje v oboru. Velmi důležité byly
výstupy z diskuse týkající se efektivního pro-
pojení výzkumu a výroby a aplikace výsledků
výzkumu a vývoje v průmyslové praxi.

2010

Na veletrhu MSV+IMT 2010 v Brně se čle-
nové TPSVT podíleli na organizaci konference
konané 14. 9. 2010 na téma **Integrované inže-
nýrství v řízení průmyslových podniků**. Kon-
ference byla pořádána pracovníky Českého
vysokého učení technického v Praze, Fakulty
strojírenské, respektive jejího Ústavu řízení a eko-
nomiky podniku.

V rámci doprovodného programu strojíren-
ského veletrhu MSV+IMT Brno 2010 uspořá-
dali pracovníci ČTPS a TPSVT společnou **Kon-
ferenci strojírenských výzkumných center**,
která se konala dne 14. 9. 2010.

V sídle Českého vysokého učení technického
v Praze byly v průběhu prvního pololetí roku
2010 uspořádány dva rozsáhlé semináře, na
kterých se organizačně podílelo TPSVT a pra-
covníci Výzkumného centra pro strojírenskou
výrobní techniku a technologii (VCSVT).

První akcí byl jednodenní seminář **Obráběcí
stroje na EMO Milano 2009**, který se uskuteč-
nil dne 25. 2. 2010. Seminář se účastnilo více
než 120 zájemců, celodenní blok obsahoval
24 přednášek, na kterých vystoupilo 30 před-
ních specialistů z oboru. Každý účastník obdr-
žel sborník čítající 210 stran a obsahující 526
barevných grafů, tabulek a fotografií.

Druhou akcí byl třídenní seminář **Nové
metody navrhování a zkoušení obráběcích
a tvářecích strojů a jejich technologické vyu-
žití**. Na semináři vystoupilo 36 předních speci-
alistů ve 40 přednáškových blocích. Seminář
se zúčastnilo 100 techniků z výrobních závo-
dů a obsáhlý katalog přednášek čítal celkem
1.192 strany.

2011

V roce 2011 spoluorganizovala TPSVT dva velké semináře. První z nich pod hlavičkou **Aktuální trendy ve výzkumu a vývoji obráběcích strojů** (reflexe IMTS Chicago 2010). Seminář se konal 4. 2. 2011 v budově ČVUT v Praze. Semináře se zúčastnilo 41 pracovníků, členů TPSVT, převážně z výrobních závodů. Každý účastník semináře obdržel sborník prezentovaných přednášek v celkovém rozsahu 201 barevných stran textu, grafů, tabulek a fotografií.

Druhým seminářem bylo Technologické fórum **Nejnovější technologie v železničním průmyslu**. Fórum bylo zorganizováno během MSV Brno dne 5. 10. 2011 a zúčastnila se ho početná delegace zástupců Svazu výrobců a dodavatelů železniční techniky Ruské federace (OPŽT). Z českých výrobních závodů se zde prezentovalo 8 výrobních podniků, zástupci Výzkumného centra pro strojírenskou výrobní techniku a technologii a SST. Mezi významné hosty, kteří přijali pozvání na fórum, patřil i obchodní rada ZÚ Ruské federace pan Alexander Turov a ředitel Komory pro hospodářské styky se Sdružením nezávislých států pan ing. František Masopust. U příležitosti fóra byl vydán sborník příspěvků a CD obsahující všechny odborné prezentace. Na stránkách časopisu *Svět strojírenské techniky* vyšel článek věnovaný této akci.

Účast na mezinárodních konferencích, seminářích a veletrzích

V průběhu realizace projektu se pracovníci TPSVT zúčastnili celé řady mezinárodních konferencí, seminářů a oborových veletrhů. Mezi nejdůležitější patřily konference týkající se Ecodesignu, dále světové výstavy EMO Miláno a EMO Hannover a národní výstavy CIMES, Metalloobrobotka a další.

Ze všech zahraničních cest byly vypracovány cestovní zprávy, odborné studie a články, které se staly zdrojem informací při definování základních dokumentů projektu SVA a IAP a zároveň teoretickým příspěvkem ke zvyšování konkurenceschopnosti jednotlivých výrobců, členů TPSVT.

Propagace a medializace projektu

Mimořádná pozornost byla věnována propagaci a mediální prezentaci aktivit a cílů sdružení TPSVT mezi odbornou veřejností. Na vlastních webových stránkách www.tpsvt.cz byly prezentovány základní dokumenty projektu a zprávy z významných akcí. Průběžně zde byly zveřejňovány a trvale vycházejí operativní informace o všech aktivitách Technologické platformy. Dalším nástrojem marketingu byla inzerce, publikace a prezentace v technických časopisech, novinách a odborných periodikách. V průbě-

hu realizace projektu byly postupně publikovány informace o činnosti TPSVT a články v odborných časopisech *MM Průmyslové spektrum*, *Technickém týdeníku* a v oborovém časopise *Svět strojírenské techniky*. Příležitostně samostatně inzeráty vyšly rovněž v časopisech *Svět strojírenství*, *Kovák* a *Strojírenská technologie*. V roce 2010 a 2011 vyšla Samostatná příloha TPSVT v časopise *MM Průmyslové spektrum*.

Jednotlivé fáze projektu byly pravidelně prezentovány na Mezinárodním strojírenském veletrhu MSV v Brně, kde měla TPSVT kontaktní místo umístěné ve společné expozici SST a MPO.

Informace o činnosti TPSVT byla rovněž zařazena do programu tiskové konference SST, která proběhla na světové výstavě EMO 2011 v Hannoveru.

Monitoring projektu

Monitoring projektu byl zpracováván průběžně, monitorovací zprávy byly předkládány v předepsaných termínech a všechny byly následně schváleny manažerem projektu agentury CzechInvest.

Projekt TPSVT proběhl podle harmonogramu, skutečné uznatelné výdaje odpovídaly schválenému rozpočtu a projekt byl realizován v souladu s Podmínkami poskytnuté dotace.

